

VOIMUPÖÖRE

Isamaa alistas Suklese valimisliidu

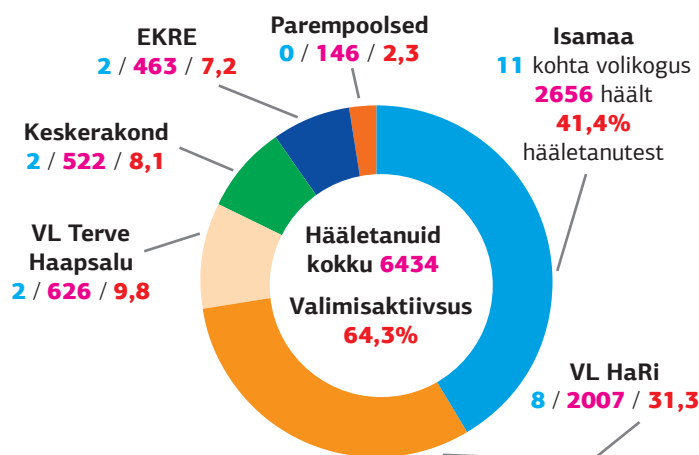
Haapsalus valimisvõidu saanud Isamaa kõige tõenäolisemaks koalitsioonipartneriks saab valimisliit Terve Haapsalu. Kahe osapoolega koalitsiooni ülekaal oleks Haapsalu volikogus aga napp – 13 kohta 25 seas.

JUHAN HEPNER
juhan@le.ee

Veidi pärast seda, kui hääletustulemus pühapäeval selgus, tulid Haapsalus 11 mandaati saanud isamaalasi valimispeole õnnitlema kaks kohta saanud valimisliidu Terve Haapsalu liikmed. Koalitsiooniläbirääkimisi pole küll veel peetud, aga viimased 16 aastat järjest Haapsalu linna peal olnud Urmas Suklese valimisliidule HaRi terendab opositsioon.

„Arvan, et meil ei ole palju vaielda, aga seda, mida arutada, on siiski palju, nii et paari päevaga hakkama ei saa,” ütles Isamaa nimekirja esinumber, Haapsalus 957 häälega parima individuaalse valimistulemuse teinud Olavi Seisonen koalitsiooniläbirääkimiste kohta Terve Haapsaluga. „Oleme siin sõnumeid vahetanud ja teineteist vastastikkult kompinud, aga eks näis, millal läbirääkimised algavad,” lausus Terve Haapsalu esinumber Andres Õige. Kui Isamaa võtab linna peal koha, siis kas volikogu esimees oleks Õige? „Ausalt öeldes pole veel arutanud küsimuste üle nagu abilinnapead ja volikogu esimehe koht,” vastas Õige. Seisonen ütles, et päris lõpliku kult ei saa kellegagi koostööd vä-

Haapsalu valimistulemused

Suurimad häälemagnetid (hääli 2025 / 2021)

Olavi Seisonen (Isamaa)	Urmas Sukles (HaRi)	Julia Prokoptšuk (Keskerakond)	Martin Judanov (EKRE)	Riho Lepp (Isamaa)
957 / -	639 / 1103	284 / 140	212 / 115	176 / 102

listada, aga ta on üpris veendunud, et valimistel kaheksa mandaati saanud valimisliiduga HaRi ja kaks kohta saanud Kes-

kerakonnaga läbi rääkima ei hakata. Samuti kaks kohta saanud EKRE võib aga koalitsiooni pääseda. „EKRE osas see natukene

sõltub, mida Terve Haapsaluga kokku lepime, aga esimese hoo- ga räägime Terve Haapsaluga läbi kahekesi,” selgitas Seisonen.

„Oleme kogu aeg öelnud, et ei ole kellegagi läbirääkimisi välistanud. Mõneti oleks keeruline HaRiga koostööd teha, kuid välistada midagi ei saa,” ütles Õige. Tema sõnul osutuks HaRi puhul keeruliseks ennekõike erinev arusaam linnajuhtimisest.

Suklese sõnul ei usu ta, et Isamaa või Terve Haapsalu oleks huvitatud läbirääkimistest HaRiga. „Vaadates seda, et nad vastandusid meile päris tugevalt, ei ole nüüd loota, et nad hakkaksid oma positsioone meiega nõrgendada,” nentis ta.

13 ühist kohta volikogus annaks Isamaa ja Terve Haapsalu koalitsioonile napi enamuse.

„Kui nad peaksid tegema kahekesi koalitsiooni, siis see liit jääks nõrgaks, sest eeldab, et kõik volinikud peaks kogu aeg olema istungil kohal. Muidu võib juhtuda, et nende eelnõud ei lähe läbi. Ise arvan, et see ei oleks hea lähenemine,” rääkis EKRE Haapsalu esinumber Martin Judanov.

Keskerakonna esinumbri Janek Mäggi sõnul tundub talle, et koalitsioon Isamaa ja Terve Haapsalu vahel on ikkagi juba tehtud.

„Meile on tähtis, et saame seista volikogus nende inimeste huvide eest, kes on Keskerakonna valijad. Opositsioonis saad aga vähe ära teha,” nentis Mäggi.

„Kui aga olud muutuvad, siis võib igasuguseid asju juhtuda. Paljud koalitsioonid ei püsi kogu valimistsükli. Inimesed lähevad tülli ja huvitavaid asju juhtub, nagu oleme näinud Tallinnas ja teistes linnades,” lisas Mäggi.

Sukles ütles, et HaRi ei hakka Isamaast või Tervest Haapsalust otsima neid, keda meelitada poolt vahetama. „Nad on võidu kätte saanud. Ma loodan, et Seisoneni ideed tulevad Haapsalule kasuks ja kui nad võtavad meie kogemustepagasist ka midagi endaga kaasa, siis arvan, et oleme HaRiga konstruktiivsed opositsionäärid,” lausus Sukles.

Ainsana jäi volikogust välja Parempoolsete nimekirja. Esinumbri Marika von Kühni sõnul on ta ikkagi rahul, et Haapsalu valitsemises tuleb muutus. „Meil on hea meel, et Isamaa selle ära tegi. Olen kindel, et ikkagi meie nimekirja loosungid ja mõtted aitavad ka valijal õiges suunas valida,” rääkis ta.

Valimisaktiivsus oli Haapsalus 64,3 protsenti ehk suurem kui eelmiste valimiste 56,2 protsenti.

Haapsalu volikokku osutused valituks:

- Olavi Seisonen (957 häält, Isamaa)
- Urmas Sukles (639, VL HaRi)
- Julia Prokoptšuk (284, Keskerakond)
- Martin Judanov (212, EKRE)
- Siim Saareväli (133, VL HaRi)
- Riho Lepp (176, Isamaa)
- Mariliis Olenko (167, Isamaa)
- Vendo Jugapuu (165, Isamaa)
- Virge Tiik (141, Isamaa)
- Lauri Luik (116, Isamaa)
- Andres Õige (116, VL Terve Haapsalu)
- Marika Aedviir (110, VL Terve Haapsalu)
- Andres Kampmann (100, Isamaa)
- Heikki Sool (97, Isamaa)
- Helen Rammu (91, VL HaRi)
- Nelli Differt (89, Isamaa)
- Malle Õiglas (88, VL HaRi)
- Janek Hiimäe (84, Isamaa)
- Toomas Vallimäe (87, EKRE)
- Lauri Väli (79, VL HaRi)
- Peeter Vikman (79, Isamaa)
- Janek Mäggi (76, Keskerakond)
- Matis Trei (70, VL HaRi)
- Tõnu Parbus (66, VL HaRi)
- Tõnis Siir (59, VL HaRi)

Reguleeritav nurgik
Patenteeritud kontseptsioon.
Fikseeritud asendid: 45°, 90°, 135°, 180°, 225° ja 270°
Quattro 270 (art 253120) 64 €
Quattro Bevel (art 256023) 73 €

Nurgik
Large Rafter Square LMRS
Massiivsest alumiiniumist, vähepeegeldav anodeeritud viimistlus, servad täpsed ja kulumiskindlad.
30 cm (art 257040) **47 €**

Sõrgkang 109
20" (art 824010) **82 €**
25" (art 824011) **98 €**
Karastatud terasest sõrgkang, laiade ja õhukeste otstega.

Reguleeritav terasest sõrgkang 209SB,
25" (art 824115) **159 €**
Kummiga kaetud käepide. Reguleeritav üheksasse erinevasse asendisse. Laiad, ja õhukesed otsad.

Möödulint BT
Täpne, mati viimistlusega terasest lint, pöörutus- ja libisemiskindel korpus.
5 m (art 356103) **37 €**
8 m (art 356203) **51 €**

Käsisaag HBX
Vahetatav saetera.
3-astmelise lihviiga unikaalne hammastik
7 hammast tolli kohta (art 590703) **50 €**
9 hammast tolli kohta (art 590903) **50 €**
11 hammast tolli kohta (art 591103) **50 €**

TAMREX

Kui ostad ühe neist
HULTAFORS
tööriistadest,
saad murtava
teraga noa

TASUTA
(art 389220 väärtus 11 €)

Hultafors

NB! Kui ostad kaks tööriista, saad kaks nuga TASUTA, jne...

TAMREX OHUTUSE OÜ

UUS KAUPUS
PIRITA

Merivälja tee 1

Tel 654 9900 e-post: tamrex@tamrex.ee www.tamrex.ee

TALLINN Laki 5, Pärnu mnt 139c, Katusepapi 35, VALGA Vabaduse 39 • NARVA Maslovi 1 • HAAPSALU Ehitajate tee 2a • PAIDE Pikk 2 • JÕGEVA Tallinna mnt 7 • TÜRI Rakvere tee 23 • RAPLA Tallinna mnt 2a • KEILA Keki tee 1 • KURESSAARE Tallinna 80a

● JUHTKIRI

Muutused tulekul

Mida rohkem valimisõiguslikke inimesi valimas käib, seda representatiivsem on valimiste tulemus. Seda vähem saab öelda, et rahvaesindus tegelikult rahvast ei esinda.

Selles mõttes olid Läänemaa ja Lääneranna elanikud väga tublid. Valimas käidi rohkem kui Eestis keskmiselt: läänlaste valimistel osalemise protsent 63,7 oli Eesti kõrgeim. Vormsi osalusprotsent oli 79, millega väikesaar mahub Eesti esikolmikus sarnaste valdade Ruhnuga ja Kihnu vahele. Maismaa omavalitsustest oli Lääneranna vald oma 66,6protsendise valimisaktiivsusega esikolmikus ja Haapsalu mahtus 64,3 protsendiga esikümnesse.

Kõigis siinsetes omavalitsustes muutub volikogu koosseis, mõnes rohkem, mõnes vähem. Muutused kanduvad omakorda volikogudest edasi ja mitmel pool on oodata ka volikogude otsuste täideviijate ehk linnapeade ja vallavanemate vahetumist.

Kui tulemusi vaadata, siis hääletatigi enamasti muutuste poolt. Võibolla tõigi muutuste ootus sedavõrd kõrge valimistel osaluse. Muutused pole tingimata halvad (kuigi mõni valija või kandidaatori tahaks vastu vaielda), aga ka seniste volikogude ja omavalitsejate tehtu ei ole tingimata kõik halb (siingi on ilmselt vastuvaidlejaid). Muutused on tegelikult vajalikud, et me liiguksime edasi, et elu paraneks, et optimism säiliks ja stagnatsioon võimust ei võtaks.

Uutele volikoguliikmetele jääb soovida tahet ja mõistust teha evolutsiooni, mitte revolutsiooni. Mitte lõhkuda eelkäijate loodut valimatult, vaid seda pigem parandada, kohendada, värskendada.

● TEISED LEHED

Omavalitsusjuhid on ohtliku nimbismi ravimise tohtrid

ÄRIPÄEV. Uued-vanad omavalitsusjuhid peavad Eesti arengut ohustavale nimbismi vohamisele kätte ette panema, kirjutab Äripäev juhtkirjas.

Seda kirjutatakse nüüdseks nii: nimbism. Sellest on saanud sama loomulik osa meie leksikast nagu mugandatud sõnadest „guugeldama” ja „juutuuber”. Akronüüm NIMBY tuleb ingliskeelsest fraasist *not in my back yard* ehk „mitte minu tagahoovi” ning tähistab sündroomi, mis takistab näiteks tuuleparkide ja tööstuste rajamist, aga sümptomite süvenedes ka teede, elumajade või õigupoolest ükskõik mille ehitamist, sest ikka leidub neid, kes sõdivad argumente kuulamata vastu.

Nimbism on Eestis tärnanud ning inimeste vihast ja hirmudest toituvate populistide, radikaalide ja trollide üha suuremaks paisutatav probleem, mis ähvardab meie riigi arengut tugevalt pidurdada.

Ilmeka näite pakub tuuleparkide loomise seis. Meie naaberriigid saavad taastuvenergia tootmise jõudsalt suurendamisega hakkama, aga meil on plaanid uppunud vastuseisude ja kohtuvaidluste sohu. Kahetsusväärsest palju omavalitsusi pole tõenäoliselt õigusvastaselt nõus planeeringuid isegi analüüsima ja arutama.

Rõhutame: see ei ole tegelikult see, mida inimesed soovivad! Toetus taastuvenergia arendamisele on Eestis väga suur – ainult kremlimeelse partei Koos valijate seas on vastaseid rohkem kui pooldajaid! Häälekas vähemus ja radikaalid on avaliku arvamusel kaaperdanud. Rääkimata sellest, et taastuvenergia kohaliku tootmise arendamine on pikas plaanis lihtsalt vajalik.

Seetõttu pöördubki Äripäev kõigi nende inimeste poole, kes Eesti linnu ja valdu järgmised neli aastat juhivad: aduge oma võimu ja vastutust. Praegu määratakse, kas kunstlikult üles puhutud nimbismi hoog möödub või areneb pikaajaliseks haiguseks. Ärge püüdke kohalike elanike hirmude maandamise rasket tööd veeretada kellegi teise kaela. Ammugi ärge andke põhjendamatu vastasusele küünilistel kaalutlustel hagu juurde.

● LAUSELAEN

„Proovimisest on saanud tõsine töö ja praeguseks on see juba sõltuvus.”

Haapsallanna **Liivi Viljaste** käib rannarootsi muuseumis varjevõrke punumas. Lääne Elu, 18. oktoober

Viimane aeg linna planeerida

Valimised on läbi ja uutel linnaesindajatel on plaanid, kuidas teha Haapsalu paremaks linnaks.

Uuel volikogult ja linnavalitsuselt ootan rohkem selle mõtlemist, kuidas paremini hoida ja väärtustada seda kaunist ja unikaalset linnaruumi, mida hindavad kõrgelt nii Haapsalu elanikud kui ka külalised.

Viimaste aastate kiiresti lisanduvad arendused tagalinnas ja koormuse kasv vanalinnale annavad märku, et on viimane aeg olukorrale tõsiselt otsa vaadata ja õppida juba tehtud kahtlase väärtusega otsustest.

Investeeringute toomine linna on kiiduväärt, kuid ehitised mõjutavad ka linnaruumi. Seega tuleks mahutada need linna nii, et kõik võidaksid. Arendaja võib öelda, et teistmoodi ei ole võimalik – tema lähtub ehitusmaksumusest. Arhitekte aga koolitatakse kõige keerulisemates asukohtadesse projekteerima. Kui üks ei saa hakkama, saab teine. Linnaehituslikult tähtsatesse kohtadesse saab korraldada kutsutud osalejatega konkursse. Kui investor tahab tõesti tulla, on ta ka valmis mõistlikeks kompromissideks.

Hiljuti sai ehitusloa Sadama tänaval Promenaadi hotelli ümberehitus. Ajaloolise Wendeni villa kõrvale tornist viie meetri kaugusele on kavandatud tornikõrgune kümneid kordi suurem hoonemaht, mis moonutab jäädavalt Haapsalu ajaloolise silueti, mida fotograafid on jäädvustanud juba üle-eelmisel sajandil.

Algupärase välimuse taastamist, mida arendaja lubas, on tehtud vaid nii palju kui vaja ja nii vähe kui võimalik. Villa tehakse küll korda, kuid nuditud variandis. Taastamata jääb ajalooline sissepääs ja trepp, merepoolne rõdu, samuti kivipostidel pergola, mis olid villa algse arhitektuuri iseloomulikud detailid.

Esitasin ka ise planeeringule vastuväite ja sama tegi teinegi linnakodanik, kuid meie pingutused ei kandnud vilja. Arendaja soovitud mahtu võinuks paigutada villast eemale nii, et torn jääks siiski linna siluetis domineerima. Kahjuks jäeti ettepanekud – ka liikluse ja haljastuse asjus – arvestamata ning koosolekuil oli tunda linnaametnike tugevat soovi arendajale meele järele olla.

ENE PRIIMETS
arhitekt

Siiani ei ole uuritud ja prognoositud ka Haapsalu vanalinna liikluse vooge, mis on juba praegu suviti muretekitavad. Holmidel, kuhu järjest planeeritakse suuri arendusi, viib ainult kaks teed, kus on ühesuunalisi kitsaid lõike. Ei oska arvata, kaua selline liikluskorraldus kehtib – seda oskavad hinnata spetsialistid. Suur juurdeehitis on juba kavandatud Hestia hotellile ja lõpuks välja ehitamata on Marienholm, kuhu samuti on planeeritud spaa.

Linnavalitsuse uue hoone ehitamine on pandud õnneks pausile. Konkursi võiduprojekt on kõrgetasemeline ja kindlasti vääristaks Lossiplatsi, kuid suurema osa Haapsalu elanike elukohast jääb see kaugemale. Väljastpoolt linna tulijaile oleks parkimiskoha leidmine õnnemäng. Haapsalu omavalitsus pole mitte ainult linn, vaid samuti endine Ridala vald. Autode juurdepääs krundile on lahendatud vanalinna kõige kitsamate tänavate – Rütli ja Väike-Mere – ristmikult, kus on piiratud nähtavus ja juhtunud juba õnnetusi.

Praegune linnavalitsuse hoone on väga sobivas kohas. Juurdeehituseks on ruumi. Hoone on projekteerinud Läänemaalt pärit, Virtsus üles kasvanud andekas ja tunnustatud arhitekt Ilmar Laasi (1907–1999), kes sai arhitektihariduse juba enne sõda Eesti vabariigis. Tema loodud on mitu väljapaistvat hoonet – näiteks Tallinnas kino Kosmos ja Pärnus Endla teater. Oli ebameeldiv lugeda, kui linnapea praegust linnavalitsuse hoonet, kus ise on aastaid töötanud, halvustavalt parteimajaks nimetas (selleks see nõukogude ajal ehitati).

Mõtlematu on ideaalne asukoht vahetada kohta, kus ruumi vähe ja parkimine puudulik (Lossiplatsil ootavad oma aega veel kolm suurt tühja hoonet, mille külastajatel on tulevikus samuti vaja parkida!), juurdepääsud ei vasta nõuetele ning suurele osale elanikest jääb see kaugeks.

● Linn on nagu organism – kui vereringe ei tööta korralikult, hääbuvad elundid.

● TÄNAVAKÜSITLUS

Kas olete valimistulemustega rahul?

ILME
Üpris rahul. Tahaks ikka muutust. Kuna eelmine kord eksisin täielikult valikuga, siis nüüd mul oli valikus Keskerakond või Isamaa, aga ma otsustasin Isamaa kasuks.

HARRY
Ei ole väga rahul, sest kandideerin ise ka ja seltskonnas, kes ei võitnud. Väike pettumus on.

ÜLLE
Valimistulemus oli üllatav, aga mis seal ikka. Mind üllatas, et Isamaa nii kõvasti võitis. Ei uskunud, et nad nii palju häält saavad, aga kui läks nii, siis läks nii. Ma ei ütle, et ma rahul ei ole, muutusi on ikka linnas vaja. Kui läheb paremaks, siis miks mitte.

JANNE
Ma arvan, et rahvas on oma otsuse teinud. Keegi võib sellega rahule jääda või mitte, aga enamuse otsustas.

VIIVE
Nüüd on nii, nagu on. Mis siin enam iriseda? Ainuke mure on see, et kunagine kuulus keskerakondlane ei segaaks nüüd isamaalasena Haapsalu tegemistesse vahele. Kõik muu las olla nii, nagu on.

EVE
Ma arvan, et päris hästi. Ei üllatanud. Linn vajab muutust. Mina ise ei kurda aga millegi üle.

HELVE
Ma ei tea veel, kas olen rahul või mitte, sest ma veel ei tea, kas see, keda valisin, sai volikokku. Praegu ei ole see erakond nii tähtis, vaid see isik, kes volikokku saab. Homme oskan öelda, kui rahul olen tulemusega.

REET
Tegelikult olen Haapsalu tulemustega rahul küll. Väikest vaheldust on vaja. Muud põhjust ei ole. Ootas, et nii juhtub. Kallutas see, et nii palju räägiti, et vanast võimust aitas juba.

Samuti väärivad ka teised linna piirkonnad, mitte ainult vanalinn, kõrgetasemelist arhitektuuri ja linnaruumi, mida linnavalitsuse hoone nüüdisajastamise ja ümbruse kujundamisega oleks võimalik luua.

Ene Pajula kirjutas 11. oktoobril Õhtulehes, et Haapsalu linn keskendub pigem külalistele, mitte püsielanikele. Sellega tuleb kahjuks nõustuda. Enamik uusi arendusi vanalinnas on väikeste korteritega, mis on suunatud lühiajaliseks väljäuürimiseks või suvituskorteriteks.

Koduostjad aga ilmselt ei sooviks, et igal nädalavahetusel on uued naabrid – see ei loo rahu- ja turvatunnet. Rohkem peaks olema suuremate perekorteritega arendusi, kus on parkimisvõimalused ja hoov, kuhu saab väikelapsi mängima saata. Näiteks Lossiplatsi kõrval asuv Jaani 4 elamus on 22 korteri kohta parkimiskohti ainult 13, puudub kompaktnen haljasala ja mänguruum lastele.

Linnaplaneerimine on keerukas ala, mis nõuab mitme eriala spetsialistide koostööd ja pikaajalist prognoosi. See on paraku ala, milles igaüks arvab end spetsialistiks. Linnaplaneerimist ja arhitektuuri puudutaval otsusel, kus on spetsialistide arvamust ignoreeritud või neid polegi otsustajate seas, võivad olla pikaajalised halvad tagajärjed.

Kui hoone mahuliselt linnaruumi sobib, on kõik veel hästi. Ebaõnnestunud arhitektuuri võib varjata kasvõi ronitaimedega, kuid halb planeering ja sobimatu paigutatud mahud jäävad häirima ning tekitama probleeme veel aastakümneteks.

Linn on nagu organism – kui vereringe ei tööta korralikult, hääbuvad elundid. Pikas perspektiivis ei toimi hooned ja piirkonnad, kus logistika on puudulik. Haapsalu asendi eripära tõttu on uute juurdepääsude ehitamine tagalinnas väga kallisk, ja probleemne ettevõtmine – maismaad mööda neid olemasolevat säästvalt rajada ei ole võimalik. Seega tuleks kõik planeerimisotsused tagalinnas väga hästi läbi kaaluda.

Küsitles **KAIE ILVES**
Pildistas **JUHAN HEPNER**

SEIS ON SEGANE

Lääne-Nigulas võitis Isamaa

Lääne-Nigula vallas nagu mujalgi Läänemaal võttis valimisvõidu Isamaa nimekiri – kuid valimisjärgsel päeval polnud veel selge, kes läheb kellega koalitsiooni ja kes jääb opositsiooni.

KAIRE REILJAN
kaire@leee

Isamaa poolt hääletas Lääne-Nigulas 1600 valijat, mis annab neile 25-liikmelises volikogus 12 kohta. „Ausalt öeldes on 12 kohta üllatavalt suur toetus. Järelikult tahtsid valla elanikud saada uut jõudu ja muutusi,” ütles Isamaa nimekirjas enim hääli kogunud Mikk Lõhmus.

Samas lisas Lõhmus, et ka valimiseelne prognoos ennustas Isamaale 10–11 kohta. Tema sõnul tagas Isamaale võidu ühelt poolt pikk ja tugev nimekiri, teisalt aitas samuti kindlasti kaasa erakonna maine üle Eesti.

Neli aastat tagasi Lääne-Nigulas Isamaa nimekirja valimistel väljas ei olnud, kuid Lõhmuse juhitud valimisliit Tugevad Kogukonnad kogus toona nüüdsega sama suurusjärgu hääli ja sai volikogus seitse kohta. Lõhmusest sai tookord volikogu esimees, nüüd on ta vallavanema kandidaat.

Vallavanema nimekiri tuli teiseks

Isamaa järel teise tulemuse ja seitse kohta volikogus sai praeguse vallavanema Janno Randmaa valimisliit Oma Inimesed. Kuigi Randmaa on kohalikus omavalitsuses töötanud 15 aastat, oli see tal esimene kord volikokku kandideerida. „Tuleb rahul olla,” ütles Randmaa Lääne Elule esmaspäeval. „Enne valimisi näitasid prognoosid sama suurusjärku kohta.”

Ilmselt tuleb Randmaal nüüd vallavanema kohast loobuda, kuid suurt traagikat ta selles ei näe. „Ma ei ole sedasorti inimene, kes töötab teadmise, et omavalitsusest minnakse jalgade ees,” sõnas ta ja lisas, et pole veel mõelnud, mida edasi tegema hakkab.

Sotsiaaldemokraadid säilitasid oma positsioonid. Eelmisel korral küll valimisliiduna kandideerides said nad volikogus neli kohta ja sama palju kohti tuli ka nüüd. Kogutud häälte arvgi on samas suurusjärgus.

Sotsidest enim hääli saanud Neeme Suur ütles, et on tulemusga rahul. „See oligi enam-vähem nii, nagu lootime,” ütles ta. Nimekirjas teise tulemuse teinud Kadi Paaliste sõnul oli kõige suurem üllatus, et Suure kannul pääses volikokku kolm naiskandidaati.

Neljanda jõuna on volikogus EKRE, kes peab varasema viie kohta asemel nüüd leppima kahega. Nimekirja esinumber Hardi Rehkalt ei osanud toetuse vähenemise põhjusi kommenteerida, kuid pakkus, et üks põhjus võis olla lühike nimekiri.

Ka Lõhmus ja Randmaa ütlesid, et EKRE kaks kohta oli Lääne-Nigulas nende valimiste suurim üllatus – nad oleks pakkunud kolme. Samas oli Rehkalt isiklikult teist valimist järjest Lääne-Nigula valla suurim häälemagnet.

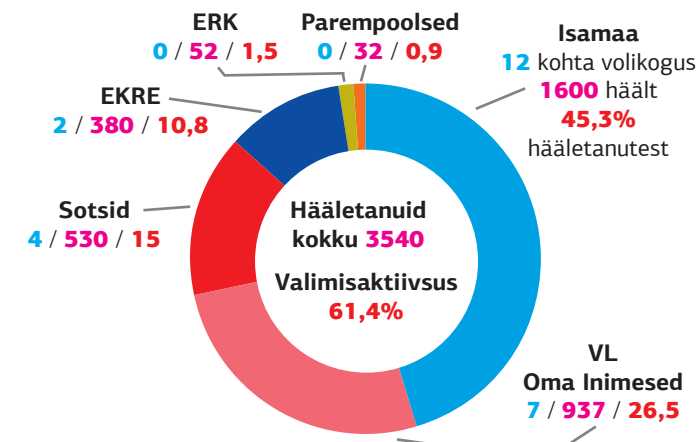
Parempoolsed ning erakond Eesti Rahvuslased ja Konservatiivid valimiskünnist ei ületanud.

Isamaa nimekirjas kogusid enim hääli Mikk Lõhmus (vasakul) ja Lauri Lilleoks.

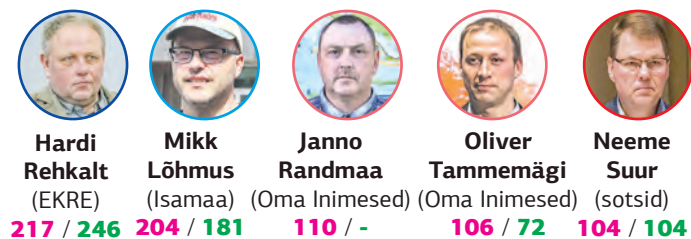
ANDRA KIRNA

Lääne-Nigula valimistulemused

Suurimad häälemagnetid

(hääli 2025 / 2021)

Isamaa otsib valitsemiseks kaaslasi

Kuidas jõujooned Lääne-Nigula valla volikogus jooksmas hakkavad, on praegu keeruline ennustada. Üksi valitsemiseks Isamaal 12 kohast ei piisa ja nagu ütles Lõhmus, poleks üksi valitsemine ka mingi õige asi.

„Nüüd tuleb maha istuda ja teistega läbi rääkima hakata,” ütles Lõhmus. Ta kõneles enda sõnul kõigiga telefonitsi küll juba valimisööl, kuid konkreetsemad läbirääkimised algasid eile.

Selget eelistust, kellega koalitsiooni võiks moodustada, Lõhmuse sõnul Isamaal ei ole, nii nagu pole ka ühtegi volikokku pääsenud jõudu, kellega koostööd peetaks päris võimatuks. Lääne-Nigula vallas pole erinevalt Haapsalust nimekirjade vahel tugevat vastandumist; eri meelt ollakse pigem üksikutes küsimustes.

Kas valimisliit võiks Isamaaga koalitsiooni minna, ei osanud Randmaa ennustada. „Läbirääkimised käivad ja enne kui kõ-

nelused peetud, ei ütle jah ega ei,” sõnas ta. Teoreetiliselt võiks valimisliit sotside ja EKREga seljad kokku panna ja saada sellega volikogus ühehäälelise enamuse, kuid Randmaa sõnul on üks enamhääle ebakindel – täna võib see olla, homme aga mitte.

„Ma ei oskagi kedagi eelistada ja meie positsioon kahe inimesega ei ole ka selline, et midagi eelistada,” hindas Rehkalt EKRE võimalusi.

Osavaldade reformi tagasi ei pöörata

Läbirääkimistele minnes on igal nimekirjal oma punased jooned, millest ei taganeta. Seda, et osavaldade reformi tagasi pöörama ei hakata, kinnitasid nii Lõhmus, Randmaa kui ka Rehkalt.

Lõhmuse sõnul annaks vallavalitsemise struktuuri efektiivsemaks muuta. „Praegu ei toimi koordineerimine ja jätkuvalt on dubleerimist. Teine, millega tuleb hakata tugevalt toimetama, on arendusvaldkond,” rääkis ta.

Lääne-Nigula volikokku osutusid valituks:

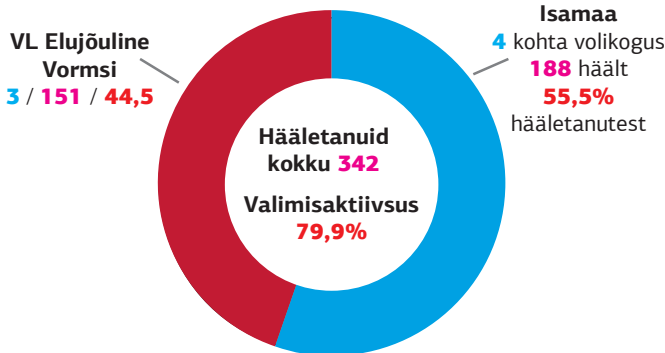
- **Hardi Rehkalt** (217 häält, EKRE)
- **Mikk Lõhmus** (204, Isamaa)
- **Janno Randmaa** (110, VL Oma Inimesed)
- **Neeme Suur** (104, Sotsiaaldemokraatlik erakond)
- **Oliver Tammemägi** (106, VL Oma Inimesed)
- **Lauri Lilleoks** (99, Isamaa)
- **Risto Roomet** (94, VL Oma Inimesed)
- **Tenno Laanemets** (94, VL Oma Inimesed)
- **Einar Pärmpuu** (93, VL Oma Inimesed)
- **Rein Kruusmaa** (90, Isamaa)
- **Marek Topper** (83, VL Oma Inimesed)
- **Aivo Hirno** (83, Isamaa)
- **Janek Loorens** (77, Isamaa)
- **Julia Sirkel** (73, VL Oma Inimesed)
- **Aivar Oruste** (69, Isamaa)
- **Kadi Paaliste** (64, Sotsiaaldemokraatlik erakond)
- **Kaja Rüütel** (61, Isamaa)
- **Ago Kirsipuu** (55, Isamaa)
- **Peeter Lusmägi** (54, Isamaa)
- **Marge Kanna** (52, Sotsiaaldemokraatlik erakond)
- **Eva Rahv** (51, Sotsiaaldemokraatlik erakond)
- **Sergei Koppel** (48, Isamaa)
- **Neeme Väli** (48, Isamaa)
- **Argo Kliss** (44, EKRE)

Randmaale on tähtis, et juba kokku lepitud investeeringuid ei hakataks ringi mängima. „Mis on kokku lepitud ja strateegiasse pandud, nendega tuleb arvestada,” ütles ta.

Sotside jaoks on läbirääkimistel esikohal huvihariduse toetus, mille taastamise eest nad Suure sõnul raudselt seisavad.

Rehkaltile on tähtis, et piirkondi koheldaks võrdselt. „Ja kasinuspoliitika – vallakassal ei ole parim seis. Mõnikord tekitab pärast valimisi mingid poliitilised ametipostid, selliseid asju ei tohi juhtuda,” ütles ta ja lisas: „Et revolutsiooni ei toimuks ja laias laastus mindaks samal kursil edasi.”

Vormsi valimistulemused

Suurimad häälemagnetid

(hääli 2025 / 2021)

Vormsil võitnud Isamaa lubab volikogu mainet parandada

Vormsi vallas sai valimistel enamuse Isamaa nimekiri, kus teadaolevalt ühtegi Isamaa erakonna liiget ei kandideerinud.

Tanel Viks Isamaa nimekirjast ütles Lääne Elule, et järgmise paari nädala jooksul uut vallavanemat kindlasti ei selgu. „Kõigepealt tuleb ära oodata valimistulemuste kinnitamine. Siis hakkame tegelema tehniliste küsimustega. Panneme paika istungite ajad, komisjonid ja muu seesuguse,” ütles Viks.

Viksi sõnul on tähtis muuta volikogu senist töökultuuri. „Et nelja päevakorra punkti arutatakse tunde ja tegeldakse haakuvate teemadega, ei ole mõeldav,” rääkis ta.

Küsimusele vallavanema kandidaadi kohta Viks otsest vastust ei andnud. „Kui 1995. aastal võis vallavanemaks panna suvalise tubli inimese, siis nüüd eeldavad nii volikogu esimehe kui ka vallavanema ametikoht varasemat avaliku halduse kogemust. Professionaalsete juhtide pink ei ole pikk. Meil on alles plaanid ja vastused ei pruugi tulla Vormsilt,” rääkis Viks.

Küsimusele, et kas võitnud nimekirjal on siis kavatsus vallavanem „importida”, vastas Viks, et kindlasti ei korraldada nad vallavanema leidmiseks konkurssi.

Maris Jõgeva.
KAIRE REILJAN

Vormsi volikokku osutusid valituks:

- **Maris Jõgeva** (80 häält, VL Elujõuline Vormsi)
- **Arvo Allik** (Isamaa, 40)
- **Ove Koska** (Isamaa, 36)
- **Madli Paulus** (34, VL Elujõuline Vormsi)
- **Tanel Viks** (Isamaa, 25)
- **Veronika Isberg** (22, VL Elujõuline Vormsi)
- **Ivo Sarapuu** (Isamaa, 18)

„Oleme oma tulemusega väga rahul ja meie tulemus – kolm liiget volikogus nelja liikmega nimekirjast – on ju väga hea tulemus,” ütles Lääne Elule Maris Jõgeva, kelle häälesaak oli konkurentsituul suure suurim.

Tema sõnul olid mõlema nimekirja liikmed esmaspäeva lõunaks jõudnud alles üksteisele õnne soovida. „Loodame igal juhul, et volikogu laua ümber tekib positiivne tööõhkkond,” ütles Jõgeva.

Seekord oli huvi vallavõimu vastu leigem kui 2021. aastal. Eelmiste valimiste kolme nimekirja ja ühe üksiküritaja asemel kandideeris seekord ainult kaks nimekirja. Ka kandidaate oli täpselt poole vähem, 32 asemel 16.

Valimisliidu Elujõuline Vormsi esinumber Jõgeva kogus 80 häält. Seda on täpselt poole rohkem kui konkureerivast Isamaa nimekirjast enim hääli saanud Arvo Allikul.

Ka valimistest osavõtu huvi on Vormsil vähenenud. 2021. aasta valimiste aegse pea 83 protsendi asemel tuli nüüd valima 79 protsenti valijast.

Seitsmest volikoguliikmest kolm on uued ega ole varem valituks osutunud.

Kummastki nimekirjast kaks inimest, kes kõik ka valituks said, parandasid oma häälesaaki, kõige enam Tanel Viks, kes sai eelmiste valimiste 11 hääle asemel nüüd 25.

ANDRA KIRNA

LÜHIDALT

Ikea fond ostis metsa

Ikea poode majandava Ingka Holdingu investimisfond Ingka Investments ostis miljonite eest metsatükke Eestis, sealhulgas kolm kinnistut Lääne-Nigula ja ühe Lääneranna vallas.

Rootsi metsaomanike ühing Sõdra pani oma Eesti ja Läti met-saportfelli müüki tänavu kevadel. Ingka Investments teatas eile, et ostab Sõdrale kuuluvad 18 000 hektarit maad Eestis ja 135 000 hektarit Lätis 720 miljoni euroga. Tehing vajab Eesti ja Läti konkurentsiametite heakskiitu.

Ingka Investmentsile kuulub Eestis juba 31 000 hektarit ja üle maailma 3,3 miljonit hektarit maad, kus majandatakse ja kasvatatakse metsa. Ingka Investments on Ingka Holdingsi investimisettevõtte; Ingka Holdings kuulub omakorda Hollandi fondile Stichting Ingka Foundation, mis on üks maailma suurimaid fonde. Fondi lõi Ikea keti asutaja Ingvar Kamprad 1980. aastatel.

Lääne Elu

Maanteedel tähistatakse ohukohad

Transpordiamet alustas riigimaanteedel 20 liiklusohutliku koha tähistamist. Kohtade nimekirjas on kolm kohta ka Haapsalust Keila ja Tallinna viivatel teedel.

Iga liiklusohutlik koht tähistatakse hoiatusmärgi ja lisatähvliga „Liiklusohutlik koht“, teatas amet. Märgid on varustatud kollakasroheline fluorestseeruva taustaekraaniga, mis muudab need hästi nähtavaks ka hämaras ja halbades ilmaoludes. Paljudes kohtades lisatakse hoiatavatele märkidele ka kiiruspiirangu märgid.

Kohtade nimekirjas on 5,9–6,1. kilomeetril paiknev ristmik ning 6,5–6,8. kilomeetri teeülendus Keila-Haapsalu maanteel, samuti 19,7–20,1. kilomeetril paiknev ristmik ja bussipeatus Ääsmäe-Haapsalu-Rohuküla teel.

Lääne Elu

Jaapanlaste küla viimane krunt ikka müüa

Kohtutäitur Elin Vilippus müüb oksjonil mitmendat korda Pusku külas asuvat krunti, kuhu kaks kümnendit tagasi kavatses jaapanlasest kinnisvaraarendaja Toshio Kawabe rajada jaapanlaste küla.

Kohtutäituril on müüa veel 1306 m² kinnistu, mille eest nüüd soovitakse saada vähemalt 5200 eurot. Kuu aega tagasi toimunud oksjonil oli sama kinnistu hind 6500 eurot. Oksjonile saab registreerida 28. oktoobri, oksjon kestab 4. novembrini.

Alguses oli müüdavaid krunte kolm, kuid järjest on Pusku külas müüdavad krundid läinud kaubaks.

Puskusse plaanis Kawabe 70 eramut, kolme korterelamut, majutus- ja toitlustuskohta, näituse- ja muuseumihoonet ning parklat. Lisaks Pusku küla plaanis Kawabe rajada 27 eramuga puhkeküla ka Salajõe külla. Samuti oli tal kavals arendus Virumaal.

Malle-Liisa Raigla

Läänerannas hakatakse liivavaru uurima

Harjumaal registreeritud osauhing Mainer sai keskkonnaametilt luba loa uurida Lääneranna vallas Nurmse külas Lihula metskond 12 nimelisel kinnistul enam kui 17 hektari liiva tarbevaru. Kinnistu kuulub riigile.

Uuringu käigus tehakse kuni 20 puurauku sügavusega kuni 18 meetrit ja kuni 20 kaevandit. Uuringu eesmärk on selgitada välja suuremate taristuobjektide nagu riigi- ja kohalike teede ning tavaehituse tarbeks sobilikku täitematerjali olemasolu ja levik. Seletuskirja kohaselt kulub uuringuks koos võimaliku talvise välitööde seiskuga kokku kuni 20 kuud.

Juhan Hepner

Valimisliidu Terve Vald esinumber, looduskaitaja Silvia Lotman (paremal) sai rekordilised 191 häält, Metsküla koolijuht Pille Kaisel 85 häält.

MALLE-LIISA RAIGLA

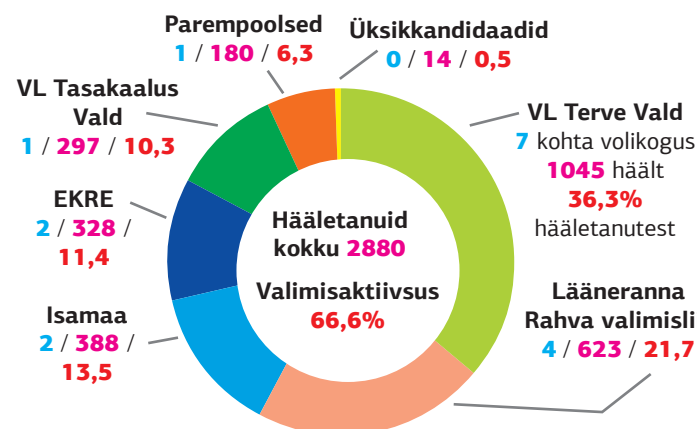
VÕIMUPÖÖRE

Lääneranna vallas võitsid väikekoolide kaitsjad

Kohalikel valimistel üle tuhande hääle ja seitse volikogukohta saanud valimisliit Terve Vald seljatas kaheksa aastat võimul olnud Lääneranna valimisliidu.

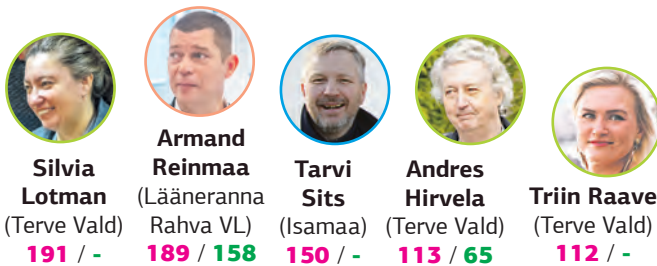
KAIE ILVES
kaie@le.ee

Lääneranna valimistulemused

Suurimad häälemagnetid

(hääli 2025 / 2021)

Võimalike koalitsioonipartnerina nimetas Lotman peale Isamaa (kaks mandaati) ka EKREt (kaks mandaati) ja Parempoolsed (üks mandaati) ning märkis, et mõlemaga on räägitud, aga mitte põhjalikult. „Paar nädalat võtame selleks rahulikult aega,” ütles Lotman.

EKRE nimekirja parima tulemuse teinud ja volikokku pääsenud Meelis Malk kinnitas, et on Lotmaniga kõnelenud ja läbirääkimisteks valmis.

Koolide sulgejatega koostööd ei tehta

Lotman välistas koostöö kaheksa aastat võimul olnud Lääneranna

valimisliiduga (4 mandaati) ning Varbla suurettevõtja Heino Sabiini valimisliiduga Tasakaalus Vald (1 mandaat). „Nendega, kes koole ja raamatukogusid kinni panid, me koostööd ei tee. See oli meie valimislabadus ja sellest me taganeda ei saa,” kinnitas Lotman. Koolireformi toetaja oli ka Tasakaalus Vallast ainsana volikokku pääsenud Sabiin. Sits märkis, et ei näe samuti võimalust Lääneranna valimisliiduga koalitsiooni minna. Koostöö Lääneranna valimisliiduga välistas ka Malk.

1980. aastal sündinud Lotman kolis Tartust Lääneranna valda Poanse külla 12 aastat tagasi, kui

tema esimene laps alustas kooliteed Metskülas. Lotmani vanemad elavad Matsalus 1990. aastatest.

Lotmani häälele jäävad alla 2021. aasta rekordimees ja Pikk-metsa kunagine valimisliidukaaslane Vallo Kappak (Lääneranna valimisliit), keda valis toona 160 inimest, ja neli aastat Lääneranna vallavolikogu juhtinud vandeadvokaat ning Massu mõisa omanik Armand Reinmaa. 2021. aastal andis Reinmaale hääle 158 ja seekord 189 valijat.

Kaks korda valimised ülekaalukalt võitnud Lääneranna valimisliit hakkas tasapisi populaarsust kaotama juba neli aastat tagasi. Kui 2017. aastal toetas neid üle 1700 valija, siis 2021. aastal oli toetajaid 400 võrra vähem. Seekord toetas Lääneranna valimisliitu 623 valijat.

2017. aastal oli Lääneranna valimisliidul 14 mandaati 21st ja 2021. aastal 11 mandaati 21st. Seekord sai mandaadi neli inimest: Reinmaa, Lihula maadlustreener Janar Sõber, Koonga ettevõtja Hardi Pikkmetis ning Kasari põllumees ja karjakasvataja Andres Vaan.

Mitu valimiste veterani jäi ukse taha

Eesti taasiseseisvumisest peale kohalikkude omavalitsust juhtinud või selle töös osalenud kunagisele Hanila vallavanemale Arno Peksarile andis seekord hääle 18 valijat ja volikokku ta ei pääsenud. Välja jäi ka 2021. aastal ligi sada häält saanud ja aastakümneid kohalikus poliitikas olnud kunagine Lihula kultuurikeskuse direktor Tiina Lobja, kelle poolt hääletas seekord 36 valijat.

Volikokku ei pääsenud seal kaheksa aastat olnud ja koolide sulgemise poolt hääletanud Li-

hula perearst Külli Raudsik, kes sai 31 häält. Suurimate kaotajate seast leiab Kõmsi traadivabriku omaniku ja kunagise Hanila vallavolikogu esimehe Mardo Leiuraa. Neli aastat tagasi tegi Leiuraa 146 häälega vallas neljanda tulemuse. Seekord andis Leiuraa hääle 29 valijat.

Lääneranna valla valimisaktiivsus oli Eesti üks suuremaid. Läänerannast innukamad olid valijad vaid väikesaartel Vormsis, Ruhnu ja Kihnu. Vormsis käis valimas 79,9, Ruhnu 79,5 ja Kihnu 78,4 protsenti valijatest, Läänerannas 66,6 protsenti.

Lääneranna volikokku osutusid valituks:

- **Silvia Lotman** (191 häält, VL Terve Vald)
- **Armand Reinmaa** (189, Lääneranna Rahva valimisliit)
- **Tarvi Sits** (150, Isamaa)
- **Andres Hirvela** (113, VL Terve Vald)
- **Triin Raave** (112, VL Terve Vald)
- **Janar Sõber** (99, Lääneranna Rahva valimisliit)
- **Pille Kaisel** (85, VL Terve Vald)
- **Levi Lääts** (84, Isamaa)
- **Heino Sabiin** (83, VL Tasakaalus Vald)
- **Hardi Pikkmetis** (80, Lääneranna Rahva valimisliit)
- **Meelis Malk** (69, EKRE)
- **Hegert Vesik** (65, VL Terve Vald)
- **Henrik Raave** (64, VL Terve Vald)
- **Andres Vaan** (59, Lääneranna Rahva valimisliit)
- **Tõnis Vokk** (57, VL Terve Vald)
- **Madis Adler** (47, Parempoolsed)
- **Viljar Viljamäe** (40, EKRE)

KORVPALL

Herilased pakkusid põneva mängu

Haapsalu Herilased pakkusid reede õhtul kodupublikule küll põnevat mängu, kuid jäid vastastele, Rae Koss / Hansaviimistlusele kolme punktiga alla.

MALLE-LIISA RAIGLA
malleliisa@le.ee

„Mäng oli võimas. Selline mäng toob rosinat juurde, nagu öeldakse,” ütles Herilaste treener Jaanus Levkoi. „Usun, et rahvas ei kahetse, et saali tuli. Kõike juhtub – sport on sport.”

Herilaste mänguga oli rahul ka peatreener Hendrik Erik Heinla. „Olen võistkonna üle uhke, nad võitlesid lõpuni välja,” ütles ta.

Mäng algas Herilaste eestvedamisega: nad tabasid kahe- ja kolmepunktiviskeid, vastased said korvi vaid vabaviskeid. Nii keris kodumeeskonna edu kümnepunktiseks ja seesugust vahet hoiti esimese veerandaja lõpuni, mis lõppes seisul 19:9.

Teise veerandaja alguses hakkasid vastased vahet vähendama. Kui veerandaega jäi mängida kaks minutit, juhtisid Herilased veel 28:27, kuid siis läksid vastased kolmepunktiviskega juhtima ning poolajale minidi vastu juba Rae viiepunktilise eduseisuga 30:35.

Kolmandal veerandajal venitasid vastased kahe minutiga vahe juba kümne ja peagi ka 15 punktini. Kolmanda veerandaja teisel poolal hakkasid Herilased punktivahet omakorda vähendama. Minut enne veerandaja lõppu jõudsid Herilased seisu ka viigistada, kuid siis läks Rae taas ette ja veerandaeg lõppes seisul 53:58.

Viimane veerandaeg möödus tasavägiselt ja punkti-punkti heitluses. Viimaks lõppes mäng seisuga 72:75 külalistele.

„Esimene veerandaeg ja teise algus oli ilus,” ütles Heinla.

Herilased (kollases vormis) võitlesid Rae võistkonna vastu tõusude ja mõõnadega vapralt, aga jäid viimaks alla.

MALLE-LIISA RAIGLA

„Viis vabaviset, oleks paar tükki sisse läinud, oleks vastastel ka natuke teistmoodi olnud,” ütles Levkoi.

„Raske on tulla mängu tagasi.” Levkoi jäi aga hingele mängu lõpus mõõda visatud vabavisked.

„Viis vabaviset, oleks paar tükki sisse läinud, oleks vastastel ka natuke teistmoodi olnud,” ütles Levkoi. „Väga hea mäng oli,” lisas ta siiski.

Reedesel mängul viskas Herilaste eest enim punkte Aleksander Kaaberma – 20. Seitse lauapalli võttis Julius Erik Kastein ja resultatiivseid sööte tegi kõige rohkem Rando Roose. Neljast mängust saadud ühe võidu ja kolme kaotusega on Haapsalu Herilased Saku I liiga

turniiritabelis 10. kohal. Järgmisel reedel mängivad Haapsalu Herilased võõrsil Rock Tartu Terminaliga, kes on samuti saanud ühe võidu ja kolm kaotust. Järgmine kodumäng on 31. oktoobril, kus vastane on seni kõik mängud võitnud Hepa Rapla.

Jaapani teadlased uurivad kolledžis eakate digipädevust

Haapsalu kolledžis seminaril „Kogukonnatöö vananevas ühiskonnas” osalenud Jaapani teadlased uurivad koos kolledži magistrandi Mari Joametsaga eakate digipädevust.

Kobe ülikooli professoril Keiko Katagiril ja teaduril Chiharu Miural on koos Joametsaga käsil uurimus eakate digivahendite kasutamise kohta, põhjustest, mis seda soosivad ja asjaoludest, mis takistusi seavad.

Praegu on käes aeg, mil kogutud andmeid võrreldakse, kuid juba oli uurijatel võimalik tehtud seminaril tutvustada. On selgunud mõned aspektid, milles Eesti ja Jaapani ühiskonnad sarnanevad, ja needki, kus tulevad esile erinevused.

„Otsustasime uurida digiseadmete kasutamist vanemaegsete hulgas. Andmeid kogusime inimesi intervjuuerides,” ütles Katagiri.

Kuna Erasmus+ on programm, mis toetab pigem teadusrännet ja kontaktide loomist, mitte aga uurimistööd otsestelt, on uuritud valimid mõlemas riigis esialgu suhteliselt väikesed.

„Valisime süvaintervjuud fookusgruppide liikmetega, sest rahvusvahelised sotsioloogilised uurimused, kui kaasata sellele spetsialiseerunud ette-

Haapsalu kolledži seminaril said kokku vananeva ühiskonna uurijad Tiina Tambaum (vasakult), Chiharu Miura, Keiko Katagiri ja Mari Joamets.

ANDRA KIRNA

võtteid, on väga kallid,” selgitas Katagiri.

Kui Jaapani uuringugrupis oli kokku 19 inimest, siis Eestis kaasasid 14 tudengit 17 amatöörurijat, kes siis küsitlesid kokku 78 uuritavat. Tudengite leitud amatöörurijad olid kõik ise vanemad inimesed. Eestis uurimistööd juhendanud Haapsalu kolledži õppejõu Tiina Tambaumi sõnul võimaldas see uuritavale paremini ligi pääseda, sest ise

digipädevad vanemad inimesed suutsid kergemini leida küsitlertavatega ühise keele.

Nii Eesti kui ka Jaapani eakad ei pea tõhusaks üldisi ja üheühtlasi internetikoolitusi, mis on suunatud just vanematele inimestele. Nad eelistaksid üks ühele õpet või abi nooremalt sugulaselt. See pole küll uurijate sõnul alati piisav, sest õppimine nõuab aega ja õpitu kinestamist.

Nii Eesti kui ka Jaapani eakad tunnevad survet digivahendite soetamiseks. Tambaum juhtis tähelepanu riigi teenuste kolimisele interneti, nii et teenuskeskuste hulk väheneb ja tunnid, mil need avatud on, samuti. Miura tõi näiteks Jaapani EX-PO, millele ei olnud võimalik soetada pileteid ega näitusealal midagi osta, kui ei olnud seadistatud telefonimakset. See näide on Miura sõnul tüüpiline.

Eesti ja Jaapani eakate kogemused endale nutiseadet soetades olid aga üpris erinevad. Miura kirjeldas raskusi, mida Jaapani eakad kogevad poes nutiseadet ja arvutit ostes. „Noored müüginimesed on huvitatud igal juhul seadme müümisest, neil ei ole aega ega tähelepanu eaka küsimustele vastamiseks,” selgitas Miura.

Joametsa sõnul oli eestlaste kogemus selles küsimuses vastupidine. „Nad väitsid, et telefonipoes või operaatorite teeninduses ollakse tähelepanelikumad ja selgitatakse põhjalikumalt, kuidas seadet kasutada,” sõnas Joamets.

„Eestis võib näha, et suunamine digivahendite juurde pole otseselt sund, pigem arvavad nooremad inimesed, et nagnu on kõik haaratud digimaailma. Et vanemad inimesed ei ole ligipääsu digiilmale, seda ei kujutata ette,” rääkis ta.

Nii Eestis kui ka Jaapanis tehtud küsitlused näitasid, et eakatel oleks digimaailma sisenemisel rohkem abi üks ühele õppest või konsultatsioonidest, kuhu on lihtne ligipääs. „Grupis õppimine on tõhusam siis, kui kokku tulevad inimesed, kellel on konkreetne huvi mõne seadme või äpi kasutamiseks,” ütles Joamets.

ANDRA KIRNA

LÜHIDALT

Läänemaa JK sai võidu

Pühapäeval võitis Läänemaa jalgpalliklubi Haapsalu linnastaadionil peetud jalgpalli esiliiga B mängus FC Kuressaare U21 võistkonda 4:2.

Saarlased läksid 16. minutil juhtima ja poolajale mindigi külalisvõistkonna eduseisul 0:1.

Teise poolaja alguses hakkas aga ka kodumeeskond väravaid lööma. 48. minutil sai palli väravasse Georg Ander Sild ja minut hiljem veel Martin Valkianen. Mõlemad mängijad tabasid väravat teistki korda. Mängu lõpus löid ühe värava ka vastased ning see lõppes seisuga 4:2 kodumeeskonna kasuks.

Ehkki Läänemaa jalgpalliklubi sai üle pika aja võidu, on meeskond turniiritabelis kolme võidu, kahe viigi ja 27 kaotusega 11 punktiga viimasel kohal.

Neljapäeval lähevad läänlased võõrsil vastamisi JK Narva Trans U21 meeskonnaga. Järgmine kodumäng on 1. novembril, kui vastaseks on Paide linnameeskonna U21 võistkond.

Malle-Liisa Raigla

Maadlejad käisid Lurichi turniiril

Nädalavahetusel Rakvere spordikeskuses kõrgetasemelistel rahvusvahelistel Georg Lurichi mälestusvõistlustel Kreeka-Rooma ja naistemaadluses osalesid ka Läänemaa ja Lääneranna valda maadlejad ning teenisid kokku ühe medali.

U13 kuni 80 kg kaalukategoorias sai Kristjan Kolõtšev Lääneranna spordikoolist kolm võitu ja ühe kaotuse ning pronksmedali.

Lääneranna sportlastest said U17 vanuserühmas veel Mia-Jessica Mölder (kuni 49 kg) tubli 4. koha, Ketely Alpius (kuni 57 kg) ja Johanna Tšekenjuk (kuni 65 kg) mõlemad 9. koha ning Karl Robin Raud kuni 80 kg 18. koha. Ardon Alesmaa oli U13 kuni 53 kg kaalus 10. ja Lauri Laev U15 kuni 68 kg kaalus 16.

Teise siinse klubina oli Lurichi võistlusel esindatud Dünamo, kelle maadleja Kenert Rehkal sai U15 kuni 85 kg kaalus 12. koha.

Lääne Elu

Parimad jalgpallurid on ühishümnasiumis

Läänemaa koolinoorte meistri-võistlused jalgpallis 10.–12. klassi noormeesed Haapsalu kunstnuruväljakul võitsid Läänemaa ühishümnasiumi õpilased.

Osales viis võistkonda: kolm Läänemaa ühishümnasiumist (10., 11. ja 12. klasside võistkonnad) ning üks Haapsalu kutsehariduskeskusest ja üks Kullamaa keskkoolist.

Kõik võistkonnad mängisid korra teineteisega, mille põhjal selgus paremusjärjestus. Mängud olid tasavägised ja väravaid leidis igale maitsele: löödi häid võistkondlikke väravaid, oli meisterlikke individuaalseid sooritusi ja ka koostööd omaväravaid.

Võitjaks tuli ühishümnasiumi 12. klassi võistkond, kes suutis võita neljast mängust kolm ja viigistada ühe. Kümne punktiga tagati kolmepunktiline edu teiseks tulnud sama kooli 11. klassi ees.

Kolmanda koha saavutas napilt Kullamaa keskkool, kes teenis sarnaselt Haapsalu kutsehariduskeskusega kuus punkti, kuid jäi omavahelises kohtumises 1:0 peale.

Kõige noorem, ühishümnasiumi 10. klassi võistkond jäi sel korral viiendaks.

Võitjavõistkonna koosseis: Karl Kikas, Rauno Laksberg, Laas-Joonas Saul, Hendrik Soome, Keven Vuksta, Oskar Looring, Heinrich Püss ja Tõnu Robert Rand.

Bert Rotberg

Kuulsuse narrid

EDUARD BORNHÖHE

1. Üheksateistkümnendama aasta-saja lõpul olid Jaan Tatikas ja Salomon Vesipruul ilma kahtlema-ta kõige suuremad vaimukange-lased Tallinnas – kui mitte terve maailma, siis ometigi kumb-ki ühe inimese silmis, ja need inimesed olid nemad ise.

Kui Jaan Tatikas mitte üle maailma kuulsaks ei ole saanud, siis ei ole see tema laisa tahtmi-se süü. Tema on selle tarvis sala-soovisid salvede kaupa, palavat higi pangede kaupa ära kuluta-nud. Ta sündis oma esimesel elu-päeval ja ilmutas kohe kindlat nõu kuulsaks meheks saada, sest temal oli pahema käe küljes pal-jalt neli sõrme. Võib olla, et Ta-tika looja tema loomise ajal ku-ni viieni selgesti lugeda ei mõist-nud; võib ka olla, et ta lapsele ko-he tulevase kuulsusepandi kaasa tahtis anda; olgu see kuidas ta-hes, aga niipalju on tõsi, et Jaanil pahemat põialt, mõnede teatuste järgi ka üht tarvilikku kruvi pea küljes ei olnud ja et see asi ko-he hulga inimesi temast rääkima pani. Ja see’p see kuulsus ongi...

Niikaua kui Jaani mähkmetes peeti, olid tema kõrged püüdmi-sed ning vaba liikumine takis-tatud; oma pahameelt selle üle avaldas ta väga valju hääle ja sä-herduste tegudega, millede jä-reldused kasimist nõuavad. Nii-pea kui ta omaenese jalgade peal kõndida tohtis, ilmus ka kohe tema selge ja kindel tahtmine oma nime inimeste suhu sobi-tada, nimelt sel viisil, et ta kee-lu vastu akna peale ronis ja sealt välja kukkus. Aken oli väga kõr-gel ja Jaan oleks kergesti oma kuulsusehimu ohvriks võinud saada; aga tema õnneks läks just sel silmapilgul vene aednik, il-matu lai sõstrakorv pea peal, ak-na alt mööda; Jaan kukkus kor-vi sisse ja muutis sõstrad sõstra-moosiks. Kui teda sealt välja ai-dati, oli ta terve, aga pisut uima-ne ning suure sissetehtud pirni nägu. Uulitsapoisid lakkusid ta suure isuga puhtaks. Terve näda-la jooksul ei räägitud Tallinnas muust kui sõstratega sisseteh-tud poisikesest. Jaani vanemad olid selle juhtumise üle nii koh-kunud, et nad kohe kõrge elu-paiga maha jätsid ja linna viima-ses otsas tillukese maja ostsid.

• Ühel päeval lendas
niisugune kuul koolmeistrile
otsekohe suhu, kui see just
seletamas oli, kuidas täht „a”
laulmise juures peab kõlama.

kooli pandud. Siin jättis ta lauad ja pingid peaaegu puutumata, kiskus aga selle eest oma kaas-õpilaste raamatutest lehed väl-ja, tegi paberist kuulisid, kastis need tindi sisse ja pani neid sala-mahti sõrmede abil igale poo-le lendama, kus mõni inimese pealuu märgiks ees juhtus ole-ma. Ühel päeval lendas niisugu-ne kuul koolmeistrile otsekohe suhu, kui see just seletamas oli, kuidas täht „a” laulmise juures peab kõlama. Jälle riputati Jaa-nile põletamata kasetuhka sel-ja peale; sel ajal tehti seda üle-üldse üpris sagedasti, palju sa-gedamini, kui seda kannatajate poolt ihaldati.

Jaan läks kolmandast koolist suuremat õigust ja haridust ot-sima. Aga ta oli esimeste õpeta-jate eksituste läbi kooliskäimise himu sootumaks ära kaotanud; tema istumisepaik koolitöa vii-mases pingis jäi nädalate kau-pa soojendamata ja tema raa-matute sees röömustasid koid kõige rahulisema pesapaiga üle, mida nad iganes maa peal leid-nud. Aasta lõpul oli Jaani õppi-miste arvestusnumber 0 ja te-ma õppimisehimu veel kaks või

kolm korda vähem. Nõnda astus siis Jaan Tatikas vanemate loaga koolipoisi seisusest välja, kui ta kuusteist aastat vana oli. Tema oli kõrge hariduse-pulga peale jõudnud, sest ta rääkis tallinna murdega saksa keelt, luges jä-medat trükki selgesti ja mõis-tis vigadega kirjutada. Kuulsuse ihaldus, mis seni poolteadmata tema pöües oli hinganud, ärkas nüüd vägeval viisil. Et ta kuul-saks meheks sündinud oli, selle poolest ei olnud Jaanil mingisu-gust kahtlemist. Küsimus oli ük-si: mil viisil? kui kergesti?

Kümme aastat otsis Tatikas asjata kostmist nende küsimus-te peale. Tööd ei teinud ta selle ajaga küll mitte kõverat kõrtki; aga ta mõles väga palju, magas vahel kakskümmend neli tundi järjest ja hakkas siis jälle mõtle-ma. Vanemad nägid, kui raske-ti poeg ennast vaevas, ega sundi-nud teda vägisi igapäevasele töö-le; neil oli õnneks nii palju jõu-du, et oma õrna kuulsusetaime mureta võisid kosuda lasta. Vii-maks surid mõlemad ära; poeg vajutas nende silmalaud kinni ja võttis nõuks enese silmad nüüd alles hästi lahti teha. Järgneb

ARRIVA OÜ

TAGALOG		JÄRELE-VALVETA	INDIAAN-LASTE VISKERELV	H NAABER		ÜHISRAHA	TAANI ISO-KOOD	TAVALINE	MONO-	ÜKSTEISE JÄRELE	PÄRILIKKUS-INFO KANDJA
EESTI HELILOOJA (N+ EESN)											
MEHENIMI				FÜTO-HORMOON EELIS, ÜLEOLEK							
AERULAEV (AJ.)							JALATS				
							... JÄRVI				
ATO-		ÕHUSÕITJA PÕHIMÖTTE-LISELT (LD)									KALEVIST VALMISTA-TUD
NOOT			MINU KOER (LASTEK.)			...KOHANE	TING, TÄIMUNA		ALEVIK	TITAAN	
PAUGUPEALT (KÕNEK.)										B NAABER	
ALUMINE POOL										NAISENIMI	
TÕEKS-PIDAMINE							ITAALIA LIIR				
							NEOON				
NAISENIMI				JAAPANI RAHA FLIRTIV MÄNG PIDU-DEL (VAN.)					HEELIUM	KREEKA END. RAHA	
...VALGUS			PINDALA-ÜHIK				EBLAKAS				
			GABRIELI PRUUT				LIITIUM				
ENNUSTA-JA								KALA			
								LÄHEMAL			
KREEKA TÄHT						SÜLG EESTI LASKESUU-SATAJA				NORD	
										JUURVILI	
AAR		NINA					KITSI				
		VÄIKE-KAUBIK					EKSISTEE-RIMA				
LÄBI-KOERATÕUG						JÄIGALT JÄLGITAV SEISUKOHT EESTI DIRIGENT					RIIETUSESE
MILLELE VASTUSEKS									EESTI VABARIIK	MALAKAS, VEMMAL	
OKEII			ARGI-ELULINE PROBLEEM	HÕIGE							
AJUTINE TOIDUST LOOBUMINE							EESTI LAULJA				
							1.				
ASJA-TUNDJA											

Eelmise lehe vastus: lugejad armastavad omamaist nüüdiskirjandust.

KUHU MINNA

• **KINO**
Haapsalu kultuurikeskuses: „Gabby nukumaja: Film” 21. okt kl 15, 23. okt kl 17, 24. okt kl 15. „Tüdruk nimega Willow” 21. okt kl 17, 23. okt kl 15, 24. okt kl 17. Haapsalu filmiklubi 21. okt kl 18: „Uus maailm”. Külas Jaan Tootsen. „Tron: Ares” 21. okt kl 19.30, 23. okt kl 19.30.

• **KONTSERT**
Haapsalu kultuurikeskuses: 23. okt kl 19 Dagö, pilet 25.90 Piletikeskuses, enne algust kohapeal 29.-

• **TEATER**
Haapsalu kultuurikeskuses: 22. okt kl 19 Endla „Langev täht”, piletid 27/21.60 Piletimaailmas.

• **MUUSEUMID**
Haapsalu linnuse muuseum K–P 10–18. linnus.salm.ee.

Iloni Imedemaa teemakeskus K–P 11–17. www.salm.ee.

Haapsalu raekoda K–P 11–17. www.salm.ee.

Raudtee- ja sidemuuseum K–P 11–17. www.salm.ee.

Ants Laikmaa muuseum (Kadarpiku küla, Lääne-Nigula): R–P 11–16. www.salm.ee.

Rannarootsi muuseum (Sadama 32, Haapsalu) T–L kl 10–16. Muul ajal ettetellimisel, tel 5562 3993. www.aiboland.ee.

Rõude muuseum 1. oktoober – 1. mai avatud ettetel-limisel roudemuuseum@gmail.com või telefonil 5683 1203, Maie.

Lihula muuseum on avatud T–L 10–17. E-post: lihulamuseum@laaneranna.ee.

• **NÄITUSED**
Keskraamatukogu (Posti 3) **trepigaleriis** Fenno-Ugria näitus „100 aastat soome-ugri isolemist” novembri viimase nädalani.

Raamatukogu vitriinides raamatunäitused „Poeetiline Haapsalu”, „Tähestikunäitus” ja „Haapsalu loeb” oktoobri lõpuni.

Lasteraamatukogus (Wiedemanni 11): „Põgus pilguheit läbi aja. Eesti illustraatorite loomingut” 31. oktoobrini.

Haapsalu linnagaleriis (Posti 3): Maris Karjatse, Sandra Ernitsa, Mirjam Variku, Kristiina Aarna ja Annika Haasi näituse „Rööm & raev” 2. novembrini. Galerii avatud K–P 12–18.

Haapsalu kunstikoolis (Jaani 2): majagaleriis Oru kooli õpilastööde näitus 15. novembrini. Galeriid avatud T–R 14–18, L 12–16.

Lihula muuseumis (Lihula mõis, Linnuse tee 1): Aide Leit-Lepmetsa joonistuste näitus „Lihula rahvarõivas pliatsi ja paberiga” oktoobri lõpuni. Külastamine muuseumipiletiga eel-neva kokkuleppe alusel. Näitus „Lihulas sündinud loodusteadlane Wilhelm Konstantin Frommhold Petersen” püsiekspositsioonis. T–L kell 10–17.

ANDRES AMMASE FOND

HAAPSALULE PÜHENDUNUILE

Kooliõpetaja, ajakirjaniku, poliitiku ja dirigendi Andres Ammase (1962–2018) mälestuseks Eesti Rahvuskultuuri Fondi juurde loodud Andres Ammase fond annab välja **nelja stipendiumi**:

- Andres Ammase stipendium Läänemaale ja Haapsalule pühendunud inimesele
- väikese lugeja stipendium (koos Haapsalu lasteraamatukoguga)
- noore sportlase stipendium lootustandvale sportlasele ja tema treenerile
- Anneli Ammase hea ajakirjanduse auhind maakonnalehe ajakirjanikule

Annetuse saaja: SA Eesti Rahvuskultuuri Fond
Pangakontod: EE117700771000664610 LHV Pank
EE672200221001101347 Swedbank
Selgitus: annetus Andres Ammase fondi ja stipendium, mille heaks annetatakse PS Annetused on tulumaksuvabad

Täname Andres Ammase fondi toetamise eest!

MALLE-LIISA RAIGLA

Haapsalu kohal olid virmalised

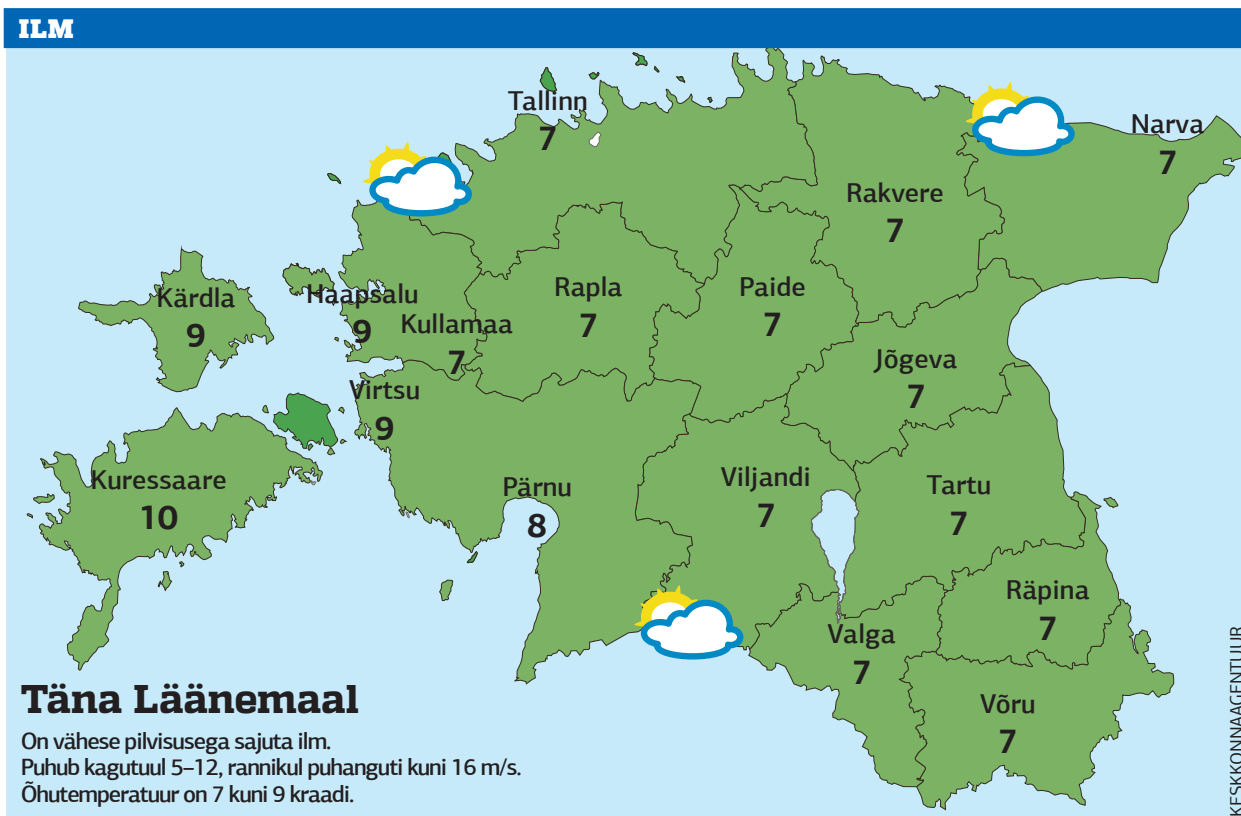
Laupäeva ööl vastu pühapäeva oli üle kogu Eesti võimalik jälgida virmaliste mängu, mida oli näha ka Haapsalu kohal.

Virmalised olid tugevad ja neid võis linnavalgusest hoolimata näha ka palja silmaga. Haapsalu promenaad oli kl 22 ja 23 vahel taevase värvide mängu vaatlejaid ja jäädvustajaid täis.

Virmalised ehk polaarkoit on atmosfääri kõrgemates kihtides esinev optiline nähtus. Selle tekkepõhjuseks on Päikeselt Maa suunas liikuvate laetud osakeste ehk päikesetuule tavapärasest suurem hulk ja kiirus, mis mõjutab Maa magnetvälja.

Kui Päikeselt saabuvate osakeste ergastumine toimub 100–150 kilomeetri kõrgusel, kiirgub virmalistest rohelist, kui umbes 250 kilomeetri kõrgusel, võib näha violetset valgust.

MALLE-LIISA RAIGLA

Täna Läänemaal

On vähese pilvisusega sajuta ilm. Puhub kagutuul 5–12, rannikul puhanguti kuni 16 m/s. Õhutemperatuur on 7 kuni 9 kraadi.

Kolmapäev

kagutuul
7–13 (18) m/s

öö päev
1°...9°

Neljäpäev

lõunatuul
5–11 (16) m/s

4°...10°

Reede

kagu-, lõunatuul
6–12 (17) m/s

8°...12°

Laupäev

lõunatuul
6–12 (17) m/s

8°...11°

ISSN 1406-1430

VAATA KA
WWW.LE.EE

Teeme koos korda sinu kodu dokumentatsiooni

Aitame sind ehitiste kasutuslubade ja korterite ümberehituste dokumentatsiooni asjaajamisega.

Tel. 502 0675, info@maretmanagement.ee
www.maretmanagement.ee

EESTI SAUN UKRAINASSE

Aita viia rindele **8. ja 9.** liikuv saunakompleks, mis suudab teenindada **500 södurit nädalas.**

TOETA HELISTADES:
900 4201 €10

www.saunadukrainasse.ee

Tähtis info Lääne Elu tellijale!

Kandeperioodi uued hinnad alates **1. novembrist**.
Kui teie lehetellimus algab 1. novembrist, kehtivad uued hinnad.

	PABERLEHT	PABER+DIGI	DIGILEHT	LAUPÄEVANE
1 KUU	14	18	9	-
3 KUUD	40	50	21	24
6 KUUD	75	95	39	-
12 KUUD	137	174	76	82
E-ARVE	12*	15*	8*	8*

* hind ei muutu

PÄEVAPILET 24 h 1.60

Täiendavate küsimuste korral võtke ühendust telefonil 473 7111 või aadressil le@le.ee.

REINPAUL

OSTAME KASVAVAT ja LADUSTATUD VÕSA

Raiume võsast puhtaks kraavid, tee- ja põlluääred, lepikud, haavikud jne.

Info tel 5593 3899, kaido@reinpaul.ee
www.reinpaul.ee

Kui soovite jõuda potentsiaalse kliendini, siis tutvustage oma tooteid või teenuseid Lääne Elu veebis sisuturundusartikliga!

Lääne Elu

online.le.ee

Küsige lisa aadressil reklaam@le.ee.

Siin võiks olla teie reklaam!

Võtke ühendust reklaam@le.ee